

AZ EGÉSZSÉGÜGY EGYES NEMZETKÖZI ÉS UNIÓS JOGI VONATKOZÁSAI

Mohay Ágoston

Óriás Nándor
Szakkollégium, 2020

NTP-SZKOLL-19-0022

Egyes nemzetközi és uniós jogi vonatkozások

Nemzetközi jog

- Emberi jogok
- WHO

Uniós jog

- Jogalk. hatáskör
- A szabad mozgás korlátozása eü. okból

I. NEMZETKÖZI JOG

Emberi jogok: Élethez és egészséghez való jog

- I. (és II.) generációs jog
- EJENY, 1948; GSZKJNE, 1966; ESZCH, 1961
- Tartalom:
 - Jogosultságok (pl. hozzáférés az eü. ellátórendszerhez, egészséges munkakörülmények)
 - Szabadságok (pl. beleegyezés az ellátásba)
- EJEE: közvetve
 - Pl. magánélet → priv. autonómia → eü. önrendelkezés (Glass v. UK)
 - + Diszkrimináció tilalma
 - + Közegészségügy: a törvényes jogkorlátozás lehetséges indoka
 - + Kínzás tilalma

Emberi jogok: Egészséges környezethez való jog

- III. generációs jog ?
 - Antropocentrikus megközelítés: polg./polit. jogokon át védhető
 - Ökocentrikus m.: szolidaritási jog – maga a környezet védendő
 - Vegyes m.: a környezet per se és az egyén jogai is védendők
- Egyén: anyagi és eljárási jogok
- EJEE – evolutív jogértelmezés („élő jog”)
- Aarhusi egyezmény, 1998: környezeti ügyekben...
 - információhoz való hozzáférés
 - nyilvánosság részvétele a döntéshozatalban
 - igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítása
- „Jövő generációk jogai” ?
 - Generációk közötti szolidaritás, zöld ombudsmanok

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO)

- New York, 1946
 - ENSZ szakosított intézmény
 - Cél: valamennyi nép a lehető legmagasabb egészségügyi színvonalat érje el
- A WHO Alkotmánya
 - Egészségügyi Világközgyűlés; Végrehajtó Tanács; Titkárság
 - Főigazgató
 - EVK: kötelező szabályok és ajánlások
 - Kivéve ellenzők v. fenntartást tevők
 - Nemzetközi Egészségügyi Előírások (2005)
- Figyelemmel kísérés, [riasztások](#)

WHO: Nemzetközi Egészségügyi Előírások (2005)

- Észlelési-értékelési-értesítési képesség megteremtése (5. cikk)
- WHO értesítése potenciális krízishelyzetről vagy nki. jelentőségű eü. eseményről 24 órán belül (6. cikk)
 - WHO felügyeleti szervek nincsenek – állami jelentéstételre utalva
- Főigazgató: megállapítja, hogy egy esemény nemzetközi közegészségügyi vészhelyzetnek minősül-e (12. cikk)
- Állami fellépés képessége (13. cikk)
- Kötelezettségszegés – felelősség?
 - Diplomáciai út; szükség esetén: ÁVB (beleegyezés!); végső soron ENSZ NB
 - De: jogell. kiz. körülmények
 - WHO és állam közötti vita? → Világközgyűlés

II. UNIÓS JOG

Közegészségügyi jogalkotás

- EUMSZ. 168. cikk: népegészségügy
 - **Támogató-kiegészítő hatáskör**
 - Uniós politikák meghatározása és vh. során biztosítani kell az egészségvédelem magas szintjét
 - Betegségmegelőzés, eü. tájékoztatás, határon átnyúló eü. veszélyek megelőzése és leküzdése
 - Koop. harmadik országokkal és nki. szervezetekkel
- Spec.: megosztott hatáskör:
 - Emberi szervek, szövetek, vérk. minőségi és biztonsági előírásai
 - állat- és növényegészségügy
 - gyógyszerek magas szintű minőségi és biztonsági előírásai
- EUMSZ. 114. cikk: belső piaci jogharmonizáció

A szabad mozgás korlátozása – közegészségügyi okból (1)

Személyek szabad mozgása: közegészségügyi kimentési ok

- Érintett: munkavállalás, letelepedés, szolg., uniós polgárságon alapuló mozgás
- 2004/38/EK irányelv
 - „esetlegesen járványt okozó betegségek (..), amelyeket az Egészségügyi Világszervezet megfelelő jogi eszközei határoznak meg”
 - „más fertőző betegségek vagy ragályos parazitás megbetegedések”
 - Időtényező: max. 3. hónapon belül
 - Indokolással ellátott határozat
 - Eljárási garanciák, jogorvoslat
- Arányosság!

A szabad mozgás korlátozása – közegészségügyi okból (2)

Schengeni térség: átmeneti szabályok

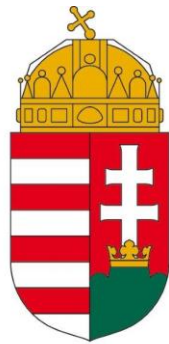
- Alap: határellenőrzés lebontása a térségben
 - Kivételek (pl. reptéren, nem diszkriminatív módon; más célú rendőri ell.)
- De: kivételesen visszaállítható a határellenőrzés, ha
 - súlyos és tartós hiányosságok állnak fenn a külső határok ellenőrzésében, amelyek a térség működését általánosan veszélyeztetik.
 - a Schengeni értékelési mechanizmus fedheti fel
 - Tanács jav.: egy vagy több tagáll. vezesse be a határellenőrzést (max. 2 év)
 - a közrendet vagy a belső biztonságot komoly veszély fenyegeti
- Bizottságot értesíteni kell min. 4 héttel előbb vagy „ennél rövidebb időn belül”

„a közrendet vagy a belső biztonságot komoly veszély fenyegeti”

- Visszaállítható a tagállam egészén vagy azok részein
 - Legfeljebb 30 napos időtartamra, vagy a komoly veszély várható időtartamára
 - meghosszabbítható
- Visszaállítás teljes időtartama összességében nem haladhatja meg a 6 hónapot.
 - Kivételesen legfeljebb kétéves időtartamra meghosszabbítható
- „csak végső megoldásként” alkalmazható
- Csak az elhárításhoz feltétlenül szükséges mértékben
- (+Nem diszkriminatív módon!)

Záró gondolatok

- A nemzetközi és uniós jogra az egészségügy effektív szabályozásához (is) szükség van
- WHO: a tagállamok kulcsszerepe
- EU: a koordinált fellépés a „szabadságok” megőrzésének feltétele; közös fellépés „kifele”
- Számos egyéb vonatkozás, pl.:
 - A kórházak helyzete a humanit. nki. jogban
 - Gyógyszerhamisítás elleni uniós küzdelem
 - COVID-19 követő alkalmazások és az adatvédelem

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

**KÖSZÖNÖM
A
FIGYELMET!**

Készült az NTP-SZKOLL-
19-0022. sz. pályázata
keretében